

Vrijetijdsonderzoek gemeente Scherpenzeel 2026

Een onderzoek naar creatieve en culturele
activiteiten en gezond actief zijn

Vrijetijdsonderzoek gemeente Scherpenzeel 2026

Een onderzoek naar creatieve en culturele
activiteiten en gezond actief zijn

Nicoline Hertogs MSc
Sophie de Jong MSc MA
Drs. Karin du Long

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van gemeente Scherpenzeel.

Auteurs

Nicoline Hertogs, Sophie de Jong en Karin du Long

Foto op voorzijde

Ted Walker

Publicatienummer

25227-01

Publicatiedatum

Juli 2026

© 2026 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doelstelling van het onderzoek	2
1.3	Werkwijze kwantitatief onderzoek	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Culturele en creatieve activiteiten	5
2.1	Type cultuurbezoek	5
2.2	Locatie cultuurbezoek	7
2.3	Deelname aan culturele en creatieve activiteiten	10
2.3.1	Frequentie van activiteiten	11
2.3.2	Totale culturele activiteit	13
2.3.3	Erfgoedactiviteiten	13
2.4	Wijze van beoefening	14
2.4.1	Lessen, cursussen en workshops in culturele en creatieve activiteiten	15
2.5	Redenen om wel of niet aan cultuur te doen	17
2.6	Lidmaatschap en steun	19
2.7	Waardering van het cultuuraanbod	19
2.8	Wensen voor het cultuuraanbod	22
2.9	Betalen voor culturele en creatieve activiteiten	22
2.10	Informatie over aanbod culturele en creatieve activiteiten	23
3	Gezond actief zijn	25
3.1	Mate van gezond actief zijn	25
3.2	Activiteiten	26
3.3	Motivatie en belemmeringen	27
3.4	Informatie over gezond en actief zijn	28
4	Slotbeschouwing	29
	Bijlage A: Achtergrondkenmerken respondenten	37
	Bijlage B: Onderzoeksverantwoording	39

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Scherpenzeel wil graag dat haar beleid rondom creatieve activiteiten & cultuur en gezond actief zijn zoveel mogelijk blijft aansluiten bij de lokale samenleving. Daarom wil de gemeente graag inzicht in de actuele wensen en behoeften van haar inwoners op deze thema's. Dit vormt de aanleiding voor het voorliggende participatie- en behoefteonderzoek, waarbij in samenspraak met de andere gemeenten in de regio Cultuur Vallei¹ een onderzoek onder inwoners is uitgevoerd naar de deelname, behoeften en waardering van het aanbod van creatieve activiteiten en cultuur in de gemeente. Voor gemeente Scherpenzeel zijn nog maatwerkvragen over het thema 'Gezond actief zijn' toegevoegd aan de vragenlijst. In dit rapport zijn de resultaten van het onderzoek beschreven.

1.2 Doelstelling van het onderzoek

Met het participatie- en behoefte-onderzoek wil de gemeente inzicht krijgen in:

- 1 **de cultuurparticipatie** van inwoners oftewel: de deelname, het bezoek en de beoefening aan culturele activiteiten en voorzieningen in kaart brengen.
- 2 **de mate waarin inwoners gezond actief zijn.**
- 3 **de behoeften** van inwoners op het gebied van culturele activiteiten en voorzieningen.
- 4 **de behoeften** van inwoners op het gebied van gezond actief zijn.

Binnen het **thema Cultuur en creatieve activiteiten** zijn de volgende subthema's aan bod gekomen:

- Cultuurbeoefening, motivaties, behoeftes
- Cultuurbezoek, motivaties, behoeftes
- Steun aan cultuur in Scherpenzeel (vrijwilligerswerk, doneren, lidmaatschap vriendenverenigingen etc.)
- Bekendheid met het cultuuraanbod van gemeente Scherpenzeel (inclusief gebruikte communicatiekanalen)
- Waardering van het cultuuraanbod

¹ Een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen.

Binnen het **thema Gezond actief zijn**, zijn de volgende subthema's aan bod gekomen:

- Mate van gezond actief zijn
- Manieren om gezond actief te zijn
- Wensen ten aanzien van de mogelijkheden om gezond actief te zijn in de gemeente
- Motivaties om (meer) gezond actief te zijn
- Informatiebehoefte rondom activiteiten die met gezond actief zijn te maken hebben

De vragenlijst voor het thema Creatieve activiteiten en cultuur is samengesteld uit de vragenlijsten die eerder in de gemeenten Ede en Barneveld uitgezet zijn, en (boven-)regionale vragenlijsten over cultuur. Een belangrijke factor daarbij is de vragenlijst zoals die gehanteerd wordt binnen de cultuurpeiling van de Cultuur- en Erfgoedmonitor Gelderland, die weer geënt is op de landelijke VrijeTijdsOmnibus (VTO). Ook de Monitor Amateurkunst en de Verenigingsmonitor zijn geraadpleegd.

Vragen uit het thema Gezond actief blijven zijn deels gebaseerd op vragen uit de onderzoeken van Ede en Barneveld over sporten en bewegen en deels zijn het maatwerkvragen die in nauw overleg met gemeente Scherpenzeel zijn afgestemd.

1.3 Werkwijze kwantitatief onderzoek

Kwantitatief vragenlijstonderzoek – online en schriftelijk

Om breed inzicht te krijgen in de participatiegraad van inwoners en in hun wensen en behoeften op het gebied van cultuur en bewegen & gezond actief zijn, hebben we een kwantitatief vragenlijstonderzoek uitgevoerd. Het veldwerk vond plaats tussen 25 februari en 8 april 2026.

Steekproeftrekking

De gemeente heeft een naar leeftijd gestratificeerde steekproef uit de Basisregistratie Personen (BRP) getrokken. In gemeente Scherpenzeel wonen 8.161 inwoners tussen 16 en 86 jaar (bron: CBS). In totaal hebben er daarvan 2.690 een uitnodigingsbrief voor deelname aan het onderzoek ontvangen. Via de brief konden de vragenlijst online invullen (via een link of door het scannen van een QR-code die in de brief is vermeld). Desgewenst konden zij bij de gemeente een schriftelijke vragenlijst opvragen.

De oproep om aan het onderzoek deel te nemen is ook onder de aandacht gebracht van de inwoners van Scherpenzeel die niet in de steekproef zaten en dus geen uitnodigingsbrief ontvangen hebben. Zo is via social mediakanalen van de

gemeente over het onderzoek gecommuniceerd en daarin is de link naar de online vragenlijst gepubliceerd. Het aantal respondenten dat via de open link aan het onderzoek deelgenomen heeft is relatief hoog te noemen - 143 inwoners maakten gebruik van deze mogelijkheid. In bijlage A is deze verhouding te raadplegen. Onder de deelnemers aan het onderzoek zijn 10 cadeaukaarten verloot.

Respons

In totaal hebben **555 inwoners** van gemeente Scherpenzeel de vragenlijst geheel of gedeeltelijk ingevuld. Een respons van 555 personen, een responspercentage van 21%, is voldoende om betrouwbare uitspraken over de totale populatie in de gemeente te kunnen doen.

1.4 Leeswijzer

In dit rapport zijn de resultaten opgenomen van het vrijetijdsonderzoek dat in 2026 is uitgevoerd voor gemeente Scherpenzeel. In hoofdstuk 2 zijn de resultaten van het thema Culturele en creatieve activiteiten beschreven en in hoofdstuk 3 van het thema Gezond actief zijn. Tot slot leest u in hoofdstuk 4 de slotbeschouwing op de resultaten.

In bijlage A geven we de verdeling van de respondenten over verschillende achtergrond kenmerken weer. In bijlage B gaan we nader in op de wijze waarop we de resultaten gewogen hebben.

Opmerkingen bij de tabellen

- **Afrondingsverschillen:** door afrondingsverschillen komt het totaal in een tabel niet altijd exact op 100% uit maar soms op 99% en soms op 101%.
- **Ongewogen aantal respondenten: 'n' in de tabellen** staat voor het aantal respondenten dat een bepaalde vraag heeft ingevuld. Respondenten die [weet niet / geen mening] hebben ingevuld of de vraag hebben overgeslagen, zijn hierin niet meegenomen.
- **Resultaten in ongewogen absolute aantallen:** bij vragen die door minder dan 50 respondenten zijn ingevuld, zijn de resultaten weergegeven in ongewogen absolute aantallen in plaats van percentages. Weergave in percentages zou bij deze kleine groepen respondenten een vertekend beeld geven.

2 Culturele en creatieve activiteiten

Wat vinden inwoners van de gemeente Scherpenzeel belangrijk, waar het creatieve en culturele activiteiten betreft? Wat bezoeken ze graag, wat beoefenen ze? En wat zijn hun wensen? In dit hoofdstuk beantwoorden we deze en andere vragen, om een zo goed mogelijk beeld te geven van wat er leeft op het gebied van creatieve en culturele activiteiten onder de inwoners van gemeente Scherpenzeel.

2.1 Type cultuurbezoek

Om te beginnen vroegen we de inwoners welke soorten culturele activiteiten zij in de afgelopen 12 maanden bezocht hebben. We zien dat 88% van de respondenten minstens één keer een culturele activiteit bezocht heeft.

In tabel 1 hieronder is vervolgens te zien dat er vier cultuursoorten in bezoekpercentage bovenuit steken: de meeste mensen bezochten een bioscoop of filmhuis (42%), een theater- of cabaretvoorstelling, de bibliotheek en musea over geschiedenis, archeologie of techniek (allen 31%). Ook het bezoeken van popmuziekoptredens en musicalvoorstellingen wordt door meer dan een kwart (respectievelijk 27% en 26%) van de respondenten gedaan. Iets meer dan één op de tien respondenten (12%) heeft de afgelopen 12 maanden geen van de genoemde culturele activiteiten bezocht.

Literaire- of voorleesevenementen worden, samen met optredens van urban, rap of hiphop en dansvoorstellingen, het minst bezocht, wat opvallend is gezien de relatief grote mate van bibliotheekbezoek. Daarnaast geeft 8% van de inwoners van Scherpenzeel aan een andere culturele activiteit bezocht te hebben. Dit betreft onder andere kerkelijke activiteiten en beurzen. Ook worden hier diverse specifieke activiteiten genoemd, evenals andere vormen van vrijetijdsbesteding.

Tabel 1. Vraag 4a: Heeft u in de afgelopen 12 maanden één of meerdere van de volgende activiteiten bezocht?
Meerdere antwoorden mogelijk.
(n = 555 / gesorteerd van hoog naar laag)

Antwoordcategorie	%
<i>Geen van deze</i>	12
Bioscoop of filmhuis	42
Bibliotheek	31
Theater- of cabaretvoorstelling	31
Museum over geschiedenis/archeologie/techniek	31
Optreden van popmuziek, waaronder pop, rock, blues, jazz, levenslied en niet-westerse popmuziek	27
Musicalvoorstelling	26
Festival (muziek, theater, film, dans, design)	22
Museum voor kunst/vormgeving	21
Optreden van een fanfare, harmonie, koor	20
Evenement met historisch karakter	20
Optreden van klassieke muziek of opera	14
Atelier, galerie of expositieruimte	11
Kunst- en cultuurroute (inclusief museumnacht/-weekend)	10
Dance- of housefeest met een optreden van een DJ of VJ	9
Beeldende kunst op een openbare plek	8
Iets anders	8
Een beurs/conventie over (populaire) cultuur zoals cosplay, comics, manga, games, etc.	5
Literair- of voorleesevenement	3
Dansvoorstelling (klassiek ballet, moderne dans, werelddans, stijldans, street- of breakdance)	2
Optreden van urban, rap of hiphop	2

2.2 Locatie cultuurbezoek

Vervolgens vroegen we waar inwoners de verschillende culturele activiteiten bezocht hebben: in de gemeente Scherpenzeel, in een omliggende gemeente² of ergens anders in Nederland. We zien in tabel 2 dat inwoners met name de bibliotheek (87%) en optredens van een fanfare, harmonie of koor (53%) in de gemeente Scherpenzeel bezoeken. Naar een omliggende gemeente gaan de inwoners van Scherpenzeel vooral voor een bezoek aan een bioscoop of filmhuis (83%), een bezoek aan een theater- of cabaretvoorstelling (63%) of een musicalvoorstelling (55%). Dit is opvallend, aangezien bioscopen en theater- en cabaretvoorstellingen de twee meest populaire culturele activiteiten om te bezoeken zijn.

Daarnaast zien we dat inwoners van Scherpenzeel voor een bezoek aan verschillende typen musea (93-85%) en festivals (82%) vooral ergens anders in Nederland heengaan. Ook diverse muziekoptredens worden voornamelijk ergens anders in Nederland bezocht. Mogelijk zijn deze activiteiten meer niche en specifiek, meer locatiegebonden, of in het aanbod in en rondom de gemeente Scherpenzeel niet (van het kaliber) wat men zocht.

Te zien is dat de populairste cultuursoorten (zie tabel 1), op de bibliotheek na, niet in de gemeente Scherpenzeel zelf bezocht worden. Een bioscoop of filmhuis, theater- en cabaretvoorstellingen bezoeken inwoners voornamelijk in omliggende gemeenten. Voor musea over geschiedenis, archeologie en techniek gaan ze voornamelijk naar een andere locatie in Nederland.

² Omliggende gemeenten van de gemeente Scherpenzeel zijn: Amersfoort, Barneveld, Ede, Leusden, Renswoude, Veenendaal en Woudenberg.

Tabel 2a. Vraag 4b: Waar heeft u in de afgelopen 12 maanden één of meerdere van de volgende activiteiten bezocht? Meerdere antwoorden mogelijk. (% / gesorteerd naar aantal mensen dat een culturele activiteit heeft bezocht / kolom 'n')

Antwoordcategorie	n	Bezocht in de gemeente Scherpenzeel	Bezocht in een omliggende gemeente	Ergens anders in Nederland
Bioscoop of filmhuis	228	5	83	18
Theater- of cabaretvoorstelling	183	7	63	42
Bibliotheek	180	87	14	10
Museum over geschiedenis/archeologie/techniek	169	6	18	85
Optreden van popmuziek, waaronder pop, rock, blues, jazz, levenslied en niet-westerse popmuziek	153	4	35	74
Musicalvoorstelling	149	3	55	53
Museum voor kunst/vormgeving	119	0	20	93
Optreden van een fanfare, harmonie, koor	115	53	43	30
Festival (muziek, theater, film, dans, design)	106	13	25	82
Evenement met historisch karakter	105	31	34	52
Optreden van klassieke muziek of opera	79	11	52	53
Atelier, galerie of expositieruimte	70	31	20	67
Kunst- en cultuurroute (inclusief museumnacht/-weekend)	54	37	32	43

Tabel 2b. Vraag 4b: Waar heeft u in de afgelopen 12 maanden één of meerdere van de volgende activiteiten bezocht? Meerdere antwoorden mogelijk. (ongewogen absolute aantallen)*

Antwoordcategorie	n*	Bezocht in de gemeente Scherpenzeel	Bezocht in een omliggende gemeente	Ergens anders in Nederland
Beeldende kunst op een openbare plek	47	8	13	38
Dance- of housefeest met een optreden van een DJ of VJ	43	11	10	31
Iets anders	40	14	14	23
Een beurs/conventie over (populaire) cultuur zoals cosplay, comics, manga, games, etc.	27	0	3	24
Literair- of voorleesevenement	19	6	8	5
Optreden van urban, rap of hiphop	12	1	3	9
Dansvoorstelling (klassiek ballet, moderne dans, werelddans, stijldans, street- of breakdance)	11	0	8	4

* Vanwege het lage aantal respondenten dat ze activiteiten gedaan heeft, presenteren we de ongewogen absolute aantallen. Percentages kunnen bij deze aantallen een vertekend beeld geven.

Van de omliggende gemeenten is Amersfoort het meest populair, meer dan de helft (51%) van de inwoners die een culturele of creatieve activiteit bezocht in een omliggende gemeente deed dit in Amersfoort. Ook de gemeenten Ede (40%) en Barneveld (39%) zijn populair.

Tabel 3. Vraag 5b: U heeft aangegeven dat u een culturele of creatieve activiteit in een omliggende gemeente bezocht heeft. In welke gemeente(n) deed u dit? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 334 / gesorteerd van hoog naar laag)

Antwoordcategorie	%
Amersfoort	51
Ede	40
Barneveld	39
Veenendaal	33
Leusden	17
Renswoude	14
Woudenberg	10

Vervolgens is ook aan de inwoners gevraagd welke van de genoemde locaties zij in de afgelopen 12 maanden bezocht hebben voor hun culturele activiteiten. Deze resultaten zijn te zien in tabel 4. Hierbij zien we dat het bezoeken van één of meerdere evenementen (50%), Kulturhus De Breehoek (39%) en de bibliotheek van Scherpenzeel (24%) het meest bezocht werden. 5% van de inwoners geeft aan een andere locatie bezocht te hebben, hierbij werden veel verschillende locaties genoemd waaronder de (grote) kerk (bijvoorbeeld de Achthoek) en beweegaccommodaties. 21% van de respondenten heeft geen van de genoemde locaties bezocht.

Tabel 4. Vraag 7: Welke van de volgende locaties heeft u in de afgelopen 12 maanden bezocht voor een culturele of creatieve activiteit? Meerdere antwoorden mogelijk.
(n = 483 / gesorteerd van hoog naar laag)*

Locatie	%
Geen van deze locaties	21
Een of meerdere evenementen, zoals de Feestmarkt, Feestje in het Park, Picknickvalley of de Kerstmarkt	50
Kulturhus De Breehoek	39
Bibliotheek Scherpenzeel	24
Grebbelinie in het Vizier	16
Oud Scherpenzeel	15
Platteland Anders	14
Muziekvereniging Caecilia	6
Amateur Toneelvereniging Scherpenzeel	5
Open Tuinen Dag	5
Een andere culturele of creatieve locatie	5
Muziekschool Scherpenzeel	4

* Vraag is ingevuld door respondenten die een culturele of creatieve activiteit bezocht hebben.

2.3 Deelname aan culturele en creatieve activiteiten

Naast cultuurbezoek hebben we ook gevraagd of respondenten zelf een creatieve of culturele activiteit beoefenen. We zien dat 87% van de respondenten minstens één culturele of creatieve activiteit gedaan heeft in de afgelopen 12 maanden.

Onder de inwoners van Scherpenzeel is het lezen van boeken erg populair – 69% heeft dit in de afgelopen 12 maanden gedaan. Het spelen van games is ook populair: 34% heeft dit gedaan op een telefoon of tablet en 19% op een spelcomputer. Ook heeft ruim één op de vijf inwoners van de gemeente getekend, geschilderd of andere grafische activiteiten gedaan (22%).

7% van de respondenten geeft aan een andere culturele of creatieve activiteit gedaan te hebben zoals haken, breien, houtbewerking of bloemschikken. Tot slot heeft 13% van de respondenten geen van de genoemde culturele activiteiten beoefend.

Tabel 5. Vraag 8a: Welke van de onderstaande activiteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 545 / gesorteerd van hoog naar laag)

Activiteit	%
Geen van deze	13
Een boek lezen	69
Games spelen op een telefoon of tablet	34
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	22
Games spelen op een computer of spelcomputer (bijv. PlayStation, Xbox of Nintendo)	19
Instrument bespelen	15
Spellen spelen met een creatieve component	15
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	13
Content maken (foto/video) en online plaatsen (bijv. via YouTube, Instagram of TikTok) (inclusief vloggen)	13
Zingen of rappen	12
Beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken of textiele werkvormen	10
Andere kunstzinnige of creatieve activiteiten	7
Verhalen, gedichten of weblogs schrijven	5
Online livestreamen (zelf uitzenden, bijv. via Twitch, YouTube, Instagram of Facebook)	4
Werelddans (volksdans, stijldans, street- of breakdance)	2
Toneelspelen	1
Klassiek ballet of moderne dans	0,5

2.3.1 Frequentie van activiteiten

Vervolgens hebben we de inwoners van Scherpenzeel ook gevraagd hoe vaak zij hun culturele en creatieve activiteiten doen. Hierin zien we dat met name het spelen van games op een telefoon op tablet en in iets mindere mate het lezen van een boek vaak dagelijks gedaan wordt. Dit zijn dan ook laagdrempelige culturele activiteiten te noemen. Aan de andere kant van het spectrum zien we dat toneelspelen en beeldende activiteiten zoals beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, tekenen of schilderen op incidentele basis gedaan worden. Degenen die dit gedaan hebben, deden dit meestal minder vaak dan maandelijks.

Tabel 6a. Vraag 8b: Welke van de onderstaande activiteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? En hoe vaak deed u dat? (% / gesorteerd naar aantal mensen dat een activiteit heeft ondernomen / kolom n)

Activiteit	n	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Minder vaak dan maandelijks
Een boek lezen	386	33	32	23	12
Games spelen op een telefoon of tablet	184	48	35	12	6
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	126	5	27	34	33
Instrument bespelen	81	22	44	15	18
Games spelen op een computer of spelcomputer (bijv. PlayStation, Xbox of Nintendo)	80	18	38	30	13
Spellen spelen met een creatieve component	78	16	31	42	11
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	70	10	38	24	28
Zingen of rappen	66	27	55	10	8
Content maken (foto/video) en online plaatsen (bijv. via YouTube, Instagram of TikTok) (inclusief vloggen)	65	6	38	34	22
Beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken of textiele werkvormen	63	6	21	22	51

Tabel 6b. Vraag 8b: Welke van de onderstaande activiteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? En hoe vaak deed u dat? (ongewogen absolute aantallen)*

Activiteit	n*	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Minder vaak dan maandelijks
Andere kunstzinnige of creatieve activiteiten	44	8	12	10	14
Verhalen, gedichten of weblogs schrijven	29	4	7	11	7
Online livestreamen (zelf uitzenden, bijv. via Twitch, YouTube, Instagram of Facebook)	21	4	7	4	6
Werelddans (volksdans, stijldans, street- of breakdance)	8	0	5	3	0
Toneelspelen	6	0	1	1	4
Klassiek ballet of moderne dans	3	0	2	0	1

* Vanwege het lage aantal respondenten dat ze activiteiten gedaan heeft, presenteren we de ongewogen absolute aantallen. Percentages kunnen bij deze aantallen een vertekend beeld geven.

2.3.2 Totale culturele activiteit

Wanneer we de totale activiteit van inwoners bekijken, zien we dat 79% van de inwoners zowel culturele activiteiten bezoekt als zelf culturele activiteiten doet of beoefent. 9% bezoekt wel cultuur, maar beoefent zelf niet actief en eveneens 9% van de inwoners beoefent culturele activiteiten, maar doet niet aan cultuurbezoek. 3% van de inwoners is helemaal cultureel actief.

Tabel 7. Overzicht totale culturele activiteit (n = 545)

Combinaties van bezoek en beoefening	%
Cultuur bezocht én cultuur beoefend	79
Cultuur bezocht, maar geen cultuur beoefend	9
Geen cultuur bezocht, maar wel cultuur beoefend	9
Geen cultuur bezocht en geen cultuur beoefend	3

2.3.3 Erfgoedactiviteiten

We hebben de inwoners van de gemeente Scherpenzeel ook gevraagd naar of zij activiteiten op het gebied van erfgoed gedaan hebben in de afgelopen 12 maanden. 27% van de respondenten heeft één van de genoemde activiteiten gedaan. Daarbij is het doen van onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen het populairst (15%), gevolgd door onderzoek doen naar de lokale of regionale geschiedenis (12%) en stamboomonderzoek (9%).

Tabel 8. Vraag 9: Welke van de onderstaande erfgoedactiviteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 541 / gesorteerd van hoog naar laag)

Activiteit	%
Geen van deze	73
Onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen	15
Onderzoek naar lokale of regionale geschiedenis	12
Stamboomonderzoek (erfgoed)	9
Historische documenten of voorwerpen verzamelen	5
Lokale, regionale of nationale traditie, gebruik of ambacht in stand houden	4
Oude ambachten uitoefenen/demonstreren, historische gebeurtenissen naspelen	3
Opknappen van historische gebouwen of voorwerpen	2
Meedoen of bijdragen aan archeologisch onderzoek	1

Aan de respondenten die in de afgelopen 12 maanden aan erfgoedbeoefeningen gedaan hebben, hebben we gevraagd hoe vaak, c.q. frequent, zij hun erfgoedactiviteiten doen. Omdat het om een relatief kleine groep respondenten gaat, zijn in de tabel geen percentages maar (ongewogen) aantallen weergegeven. We kunnen concluderen dat de meeste van deze activiteiten incidenteel, dat wil zeggen maandelijks of minder vaak, gedaan worden.

Tabel 9. Vraag 9: Welke van de onderstaande erfgoedactiviteiten heeft u in de afgelopen 12 maanden in uw vrije tijd (niet voor werk of school) gedaan? En hoe vaak deed u dat? (ongewogen absolute aantallen)*

Activiteit	n*	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Minder vaak dan maandelijks
Onderzoek naar historische gebeurtenissen of personen	79	3	15	26	35
Onderzoek naar lokale of regionale geschiedenis	61	1	10	20	30
Stamboomonderzoek (erfgoed)	49	0	7	15	27
Historische documenten of voorwerpen verzamelen	20	1	4	9	6
Lokale, regionale of nationale traditie, gebruik of ambacht in stand houden	18	1	5	2	10
Oude ambachten uitoefenen/ demonstreren, historische gebeurtenissen naspelen	14	1	1	4	8
Opknappen van historische gebouwen of voorwerpen	11	0	1	4	6
Meedoen of bijdragen aan archeologisch onderzoek	2	0	1	1	0

* Vraag is ingevuld door respondenten die de betreffende erfgoedactiviteit gedaan hebben.

* Vanwege het lage aantal respondenten dat ze activiteiten gedaan heeft, presenteren we de ongewogen absolute aantallen. Percentages kunnen bij deze aantallen een vertekend beeld geven.

2.4 Wijze van beoefening

Vervolgens vroegen we op welke manier inwoners aan culturele, creatieve of erfgoedactiviteiten doen: meer dan de helft van de inwoners doet dit alleen/zelfstandig, ongeorganiseerd (56%). Iets meer dan een derde van de inwoners doet het in zelf-georganiseerd groepsverband (35%). 21% onderneemt activiteiten vanuit de kerk of geloofsgemeenschap, 15% als lid van een vereniging

en 13% tijdens een georganiseerd cultureel evenement. 5% noemt een andere manier, hierbij wordt bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of school genoemd.

Tabel 10. Vraag 10: U heeft aangegeven wel eens aan culturele of creatieve activiteiten en/of aan erfgoedactiviteiten te doen. Op welke manier doet u dit? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 474)

Antwoord	%
Alleen / zelfstandig, ongeorganiseerd	56
Als lid van een vereniging	15
Als abonnee / lid / cursist van een muziekschool, centrum voor de kunsten of andere aanbieder van lessen	4
In groepsverband, door uzelf, familie, vrienden en/of kennissen georganiseerd in een groep, zonder lidmaatschap)	35
Als activiteit vanuit de kerk of geloofsgemeenschap	21
Via sociaal-cultureel werk, buurt- of welzijnswerk	4
Tijdens een georganiseerd cultureel evenement	13
Anders	5

2.4.1 Lessen, cursussen en workshops in culturele en creatieve activiteiten

Vervolgens is aan de inwoners gevraagd of zij, voor de activiteiten die zij gedaan hebben, lessen, cursussen of workshops gevolgd hebben. En zo nee, of zij dat wel zouden willen, of dat zij hier behoefte aan hebben.

Vanwege het relatief lage aantal inwoners dat bij enkele categorieën de vraag heeft beantwoord, hebben we de tabel gesorteerd naar aantal mensen dat een activiteit heeft beoefend en vervolgens weergegeven of zij hierin les, cursussen of workshops in volgen, dat zouden willen of hier geen behoefte aan hebben.

Van de activiteiten die door meer dan 100 respondenten beoefend worden (boek lezen, games spelen op telefoon of tablet, erfgoedactiviteiten en tekenen, schilderen, grafisch werk) geven de meeste mensen aan geen behoefte te hebben aan lessen, cursussen of workshops. Die behoefte zien we juist wel wat meer bij instrument bespelen en beeldhouwen/boetsen.

Tabel 11a. Vraag 11: Heeft u voor de(ze) activiteit(en) in de afgelopen 12 maanden lessen, cursussen of een workshop gevolgd? Zo nee, zou u dat wel willen? (% - gesorteerd naar aantal beoefenaars / kolom 'n')*

Activiteit	n	Ja, les/cursus/ workshop gevolgd	Nee, maar zou ik wel willen	Nee, geen behoefte aan
Een boek lezen	379	6	6	88
Games spelen op een telefoon of tablet	178	2	4	94
Erfgoedactiviteiten (historisch onderzoek doen, historische voorwerpen verzamelen of oude ambachten uitoefenen, bezig zijn met tradities)	139	6	26	68
Tekenen, schilderen of grafisch werk zonder computer	123	17	27	57
Instrument bespelen	80	31	23	46
Spellen spelen met een creatieve component	78	6	7	87
Games spelen op een computer of spelcomputer (bijv. PlayStation, Xbox of Nintendo)	77	0	5	95
Zingen of rappen	66	26	19	56
Film, videokunst, grafisch ontwerp met de computer of fotografie	66	14	19	67
Beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken of textiele werkvormen	61	18	48	35
Content maken (foto/video) en online plaatsen (bijv. via YouTube, Instagram of TikTok) (incl. vloggen)	61	8	20	72

* Vraag is ingevuld door respondenten die de betreffende activiteit gedaan hebben.

Tabel 11b. Vraag 11: Heeft u voor de(ze) activiteit(en) in de afgelopen 12 maanden lessen, cursussen of een workshop gevolgd? Zo nee, zou u dat wel willen? (ongewogen absolute aantallen)*

Activiteit	n*	Ja, les/cursus/ workshop gevolgd	Nee, maar zou ik wel willen	Nee, geen behoefte aan
Andere kunstzinnige of creatieve activiteiten	44	9	13	22
Verhalen, gedichten of weblogs schrijven	29	3	6	20
Online livestreamen (zelf uitzenden, bijv. via Twitch, YouTube, Instagram of Facebook)	18	0	5	13
Werelddans (volksdans, stijldans, street- of breakdance)	8	5	2	1
Toneelspelen	5	0	1	4
Klassiek ballet of moderne dans	3	0	1	2

* Vraag is ingevuld door respondenten die de betreffende activiteit gedaan hebben.

* Vanwege het lage aantal respondenten dat ze activiteiten gedaan heeft, presenteren we de ongewogen absolute aantallen. Percentages kunnen bij deze aantallen een vertekend beeld geven.

2.5 Redenen om wel of niet aan cultuur te doen

Aan de inwoners die aan culturele activiteiten gedaan hebben, is gevraagd wat de belangrijkste redenen daarvoor zijn. Hieruit blijkt dat drie kwart van de cultuurse deelnemers (74%) dit doet voor hun plezier, 69% voor hun ontspanning en 39% voor hun persoonlijke ontwikkeling. Ook sociaal contact (32%) en voor de mentale gezondheid (27%) worden geregeld genoemd. 4% gaf aan om andere redenen aan culturele activiteiten te doen. Als toelichting hierop worden voornamelijk uit nieuwsgierigheid, voor ontwikkeling van (klein)kinderen of als maatschappelijke bijdrage genoemd.

Tabel 12. Vraag 12: Wat is/zijn voor u de belangrijkste reden(en) om aan cultuur- en/of erfgoedactiviteiten te doen? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 469 / gesorteerd van hoog naar laag)*

Reden	%
Voor mijn plezier	74
Voor ontspanning	69
Voor persoonlijke ontwikkeling	39
Voor sociaal contact (nieuwe mensen ontmoeten, of samen met vrienden of familie gaan)	32
Voor mijn mentale gezondheid	27
Een bekende vroeg mij om mee te doen met de activiteit	13
Het was gratis	12
Voor mijn lichamelijke gezondheid	10
Een andere reden	4
Ik heb het cadeau gekregen	2

* Vraag is ingevuld door respondenten die aan cultuur- en/of erfgoedactiviteiten doen.

Vervolgens is aan degenen die géén culturele en creatieve activiteiten en ook geen erfgoedactiviteiten bezocht of gedaan hebben, gevraagd wat daarvoor redenen zijn. De meest genoemde redenen zijn: er geen tijd voor hebben en er niet in geïnteresseerd zijn.

Tabel 13. Vraag 13: Wat is/zijn voor u de belangrijkste reden(en) om de afgelopen 12 maanden geen culturele of creatieve activiteit te doen of bezoeken? Meerdere antwoorden mogelijk. (ongewogen absolute aantallen / n = 16 / gesorteerd van hoog naar laag)*

Reden	Aantal respondenten
Ik heb er geen tijd voor	8
Ik heb geen interesse in kunst, cultuur en erfgoed	7
Ik weet niet wat er allemaal te doen is	3
Ik vind het te duur	3
Ik heb geen behoefte zelf actief te zijn	2
Mijn gezondheid laat het niet toe	2
De plek is te ver weg voor mij	1
Er is geen aanbod dat ik leuk vind	0
Het aanbod sluit niet goed aan bij momenten waarop ik cultuur wil bezoeken of beoefenen	0
Andere reden	0
Ik weet niet waar de activiteit is	0
Er zijn voor mijn leeftijdsgroep te weinig creatieve en culturele activiteiten in de gemeente	0
Anderen in mijn omgeving wilden niet mee naar de culturele activiteit(en) die ik leuk vind	0
Ik heb moeite met het vervoer naar culturele activiteiten	0
Ik voelde me er niet welkom	0
Vanwege mijn beperking is de activiteit / locatie niet toegankelijk	0

* Vraag is ingevuld door respondenten die geen culturele, creatieve of erfgoedactiviteiten bezocht en gedaan hebben.

* Vanwege het lage aantal respondenten dat ze activiteiten gedaan heeft, presenteren we de ongewogen absolute aantallen. Percentages kunnen bij deze aantallen een vertekend beeld geven.

2.6 Lidmaatschap en steun

We hebben ook gevraagd of de respondenten betrokken zijn bij verschillende organisaties, en op welke manier. 23% van de respondenten is lid van de bibliotheek, 9% van een culturele vereniging, 7% van een schuttersgilde of historische vereniging en 6% is lid van een museum. Bij de andere categorieën (vrijwilligers, betaalde kracht, bestuurslid, donateur) zijn steeds 1 tot 3% van de respondenten betrokken.

Tabel 14. Vraag 14: Was u in de afgelopen 12 maanden betrokken bij de onderstaande organisaties? Zo ja, op welke manier?
(% / n = 524)

Organisatie	Geen van deze	Lid	Vrijwilliger	Betaalde kracht	Bestuurslid	Donateur/vriend van/sponsor
Bibliotheek	74	23	2	0,5	1	1
Schuttersgilde of historische vereniging	89	7	1	0,2	0,4	3
Carnavalsvereniging	98	0,3	1	0,2	0,3	0,2
Museum	89	6	2	0,4	0,1	3
Culturele vereniging (bijvoorbeeld een koor, een muziekvereniging of een filmclub)	87	9	2	1	2	3
Culturele instelling (bijvoorbeeld een theater of muziekschool)	94	2	1	0,6	0,7	2

2.7 Waardering van het cultuuraanbod

Ook hebben we de inwoners van Scherpenzeel gevraagd om een oordeel te geven over verschillende aspecten van het cultuuraanbod.

Het totale cultuuraanbod wordt beoordeeld met een 5,7. Op onderdelen zien we behoorlijk grote verschillen. Zo krijgen de bereikbaarheid, de toegankelijkheid en de prijs van het aanbod een relatief hoog cijfer (respectievelijk een 7,2, een 7,0 en een 6,7 gemiddeld). Aan de andere kant zien we dat de diversiteit in het aanbod en de informatie over wat er te doen is in de gemeente krappe voldoendes krijgen.

Figuur 1. Vraag 15: Hoe waardeert u over het algemeen het cultuuraanbod (zoals tentoonstellingen, concerten, theatervoorstellingen) in de gemeente Scherpenzeel? (gemiddeld rapportcijfer op schaal van 1 t/m 10)

Tabel 15. Vraag 17: Hoe waardeert u over het algemeen het cultuuraanbod (zoals tentoonstellingen, concerten, theatervoorstellingen) in de gemeente Scherpenzeel?

Aspect	Gemiddeld rapportcijfer	5 of lager	6 of 7	8 of hoger
		%	%	%
Het totale cultuuraanbod	5,7	36	49	15
De kwaliteit van het cultuuraanbod	6,1	28	53	19
De prijs van het cultuuraanbod	6,7	19	44	37
De diversiteit in het cultuuraanbod	5,5	39	47	14
De bereikbaarheid van het cultuuraanbod	7,2	14	35	51
De toegankelijkheid van het cultuuraanbod	7,0	14	39	47
De informatie over wat er te doen is op cultureel gebied in de gemeente	5,8	36	41	23

Inwoners die een onvoldoende gaven, konden een toelichting geven op hun antwoord. Op verzoek van de gemeente hebben we de antwoorden voor wat betreft de thema's diversiteit, bereikbaarheid en toegankelijkheid van het culturele aanbod samengevat en hieronder weergegeven.

Diversiteit van het cultuuraanbod

Respondenten die de diversiteit van het culturele aanbod een onvoldoende gaven, noemen een tekort aan *passend* aanbod als belangrijkste reden. Zo vindt een groot deel dat het aanbod toegankelijker moet zijn voor verschillende leeftijdsgroepen: er

zou te weinig zijn voor jongeren en jongvolwassenen, terwijl het huidige aanbod vooral gericht lijkt te zijn op kinderen, gezinnen, ouderen of kerkgangers. Zelfs onder ouderen zelf bestaat de wens naar modernere activiteiten, in plaats van bijvoorbeeld alleen maar bingo. Een andere kritiek is dat het aanbod eenzijdig is en te veel van hetzelfde biedt. Sommige respondenten geven aan dat het karakter van een klein dorp hierbij een rol speelt. Verder vinden sommige respondenten de activiteiten oninteressant of te ouderwets. Er is ook een groep die zegt niet goed te weten wat er wordt aangeboden, waardoor het aanbod beperkt lijkt. Specifieke ideeën die naar voren worden gebracht zijn onder andere een spelclub of schrijfcafé in het buurthuis, een muziekpodium voor nieuwe en bestaande bands, meer theater, een festival, filmvertoningen en literaire evenementen.

Bereikbaarheid van het cultuuraanbod

Over bereikbaarheid zijn minder toelichtingen gegeven. De meest genoemde reden is onduidelijkheid over waar informatie te vinden is, waardoor mensen niet op de hoogte zijn van wat er te doen is en waar. Daarnaast gaven sommige respondenten aan dat er meer locaties buiten de Breehoek nodig zijn, zoals een partycentrum, een traditionele kroeg of een theater. De drempel om deel te nemen werd ook als reden genoemd, bijvoorbeeld omdat mensen niemand in de buurt kennen om mee te gaan. Daarnaast zijn een verminderde mobiliteit voor bepaalde mensen, moeilijkheden met het openbaar vervoer of een gebrek aan parkeerplaatsen factoren die een rol spelen bij de fysieke bereikbaarheid van het culturele aanbod.

Toegankelijkheid van het cultuuraanbod

De reacties met betrekking tot de toegankelijkheid lopen uiteen. Een terugkerende reden die wordt genoemd, is dat mensen niet weten waar ze informatie over het beschikbare aanbod kunnen vinden. Een respondent geeft aan dat de communicatie moeizaam verloopt. Wie geen reclamefolders in de brievenbus wil ontvangen of geen betaald krantenabonnement heeft, loopt aankondigingen vaak mis, en informatie via de website van de gemeente of sociale media wordt vaak te laat gepubliceerd. Verschillende respondenten geven aan dat het aanbod vooral gericht lijkt te zijn op ouderen en minder geschikt is voor andere doelgroepen. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat digitale kanalen met name voor ouderen een drempel vormen, aangezien steeds meer informatie en aanmeldingen online plaatsvinden. Ook wordt erop gewezen dat fysieke beperkingen de toegang belemmeren, omdat niet alle locaties toegankelijk zijn. Tot slot geven enkele respondenten aan dat het aanbod aan activiteiten te beperkt is om zelfs maar over toegankelijkheid te kunnen spreken. Een opmerking wordt gemaakt dat zelfs een raadslid in september 2025 niet wist dat er in Scherpenzeel een kamerorkest actief is.

2.8 Wensen voor het cultuuraanbod

Respondenten is ook gevraagd naar hun wensen voor het cultuuraanbod in Scherpenzeel. Deze vraag luidde: 'Vraag 17. Welke wensen heeft u voor het cultuuraanbod in de gemeente Scherpenzeel? Zijn er dingen die u mist of die anders zouden kunnen? Denk bijvoorbeeld aan aanbod in uw directe omgeving of activiteiten die u mist.' Alle antwoorden die respondenten gegeven hebben, zijn in een apart Excel-bestand integraal opgeleverd aan de gemeente.

2.9 Betalen voor culturele en creatieve activiteiten

- **Bezoek aan culturele en creatieve activiteiten**

We hebben respondenten gevraagd naar hoe ze betalen voor hun bezoek aan culturele en creatieve activiteiten. 88% van de respondenten betaalde dit zelf. 32% hoefde niet te betalen voor hun bezoek aan culturele en creatieve activiteit(en) omdat deze gratis was en voor 2% van de respondenten werden deze activiteiten betaald door ouders/verzorgers. Inwoners die een andere manier gebruiken om voor hun cultuurbezoek te betalen (4%), noemen vooral de museum(jaar)kaart of initiatieven vanuit loterijen.

Tabel 16. Vraag 18a: Op welke manier heeft u betaald voor de activiteiten die u bezocht heeft? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 440 / gesorteerd van hoog naar laag)*

Bezoek aan culturele en creatieve activiteiten	%
Ik betaal het zelf	88
Het is gratis	32
Op een andere manier	4
Ik krijg het van mijn ouder(s)/verzorgers(s)	2
Ik maak gebruik van de minimaregeling van de gemeente	0,3
Het wordt betaald door mijn werkgever	0,3
Ik maak gebruik van het Jeugdfonds/Volwassenfonds Sport en Cultuur	0,2
Wil ik niet zeggen	4

* Vraag is ingevuld door respondenten die culturele en creatieve activiteiten bezocht hebben.

- **Zelf doen van culturele en creatieve activiteiten**

Voor het zelf doen van culturele en creatieve activiteiten betaalt de meerderheid van de respondenten ook zelf (79%). 32% hoeft hier niet voor te betalen omdat de activiteiten gratis waren. Voor 2% van de respondenten wordt het doen van culturele en creatieve activiteiten betaald door de ouders/verzorgers.

Tabel 17. Vraag 18b: Op welke manier heeft u betaald voor de activiteiten die u gedaan heeft? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 441 / gesorteerd van hoog naar laag)*

Zelf doen van culturele en creatieve activiteiten	%
Ik betaal het zelf	79
Het is gratis	32
Op een andere manier	3
Ik krijg het van mijn ouder(s)/verzorger(s)	2
Het wordt betaald door mijn werkgever	1
Ik maak gebruik van de minimaregeling van de gemeente	0,2
Ik maak gebruik van het Jeugdfonds/Volwassenfonds Sport en Cultuur	0,2
Wil ik niet zeggen	8

* Vraag is ingevuld door respondenten die zelf aan culturele en creatieve activiteiten doen.

2.10 Informatie over aanbod culturele en creatieve activiteiten

82% van alle inwoners zoekt wel eens informatie op over culturele en creatieve activiteiten in de gemeente. Ruim een derde van de inwoners (36%) zoekt deze informatie op via de (lokale) krant, 27% via Google of een andere zoekmachine, 21% via de website van de gemeente en 20% via sociale media van de gemeente.

Tabel 18. Vraag 19: Hoe zoekt u meestal informatie over culturele en creatieve activiteiten in de gemeente? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 495 / gesorteerd van hoog naar laag)

Manier	%
Niet van toepassing, ik zoek hier nooit informatie over op / ik heb geen behoefte aan informatie hierover	18
Via de (lokale) krant	36
Via Google / andere zoekmachine op internet	27
Via de website van de gemeente	21
Via sociale media van de gemeente (Facebook of Instagram)	20
Via de website van Heerlijk Scherpenzeel	18
Via sociale media van Heerlijk Scherpenzeel	17
Via flyers in de Breehoek	13
Via de Bibliotheek Scherpenzeel	11
Via sociale media van culturele of creatieve organisaties	10
Via de websites van culturele of creatieve organisaties	8
Via een online nieuwsbrief	8
Via de post (bijvoorbeeld via brieven of flyers)	8
Via VW Scherpenzeel	6
Via Welzijn Scherpenzeel	4
Via marketing RBT Heuvelrug en Vallei	1
Op een andere manier*	7
Dat weet ik niet	8

* Hierbij zijn onder andere genoemd mond-tot-mond reclame en de SWO.

3 Gezond actief zijn

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de vragen die we stelden over het thema ‘Gezond actief zijn’. We vroegen naar de mate waarin mensen gezond actief zijn, wat zij doen aan activiteiten, wat mensen zou motiveren om gezond actief te blijven, welke belemmeringen ze hierbij ervaren en of ze behoefte aan informatie hebben.

3.1 Mate van gezond actief zijn

Allereerst vroegen we naar de mate waarin inwoners gezond actief zijn en naar de frequentie hiervan. We onderscheiden daarbij, in overeenstemming met landelijke beweegrichtlijnen, matig intensieve en zwaar intensieve activiteit.

Matig intensief: we zien in tabel 19 dat 62% van de inwoners 3 keer per week of vaker matig intensief lichamelijk actief is. Denk hierbij aan activiteiten als wandelen of fietsen. 30% is 1 tot 2 keer per week matig intensief lichamelijk actief.

Zwaar intensief: 28% van de inwoners doet 3 keer per week of vaker aan zwaar intensieve lichamelijke activiteit. Hierbij gaat het om sporten of zware inspanning door het werk dat iemand doet. 31% doet dat 1 tot 2 keer per week. Een kwart van de inwoners (24%) geeft aan zelden of nooit zwaar intensief lichamelijk actief te zijn.

Tabel 19. Vraag 20: Hoe vaak was u actief in de afgelopen 12 maanden?(%)

Activiteit	Matig lichamelijk actief (bijvoorbeeld wandelen of fietsen)	Zwaar lichamelijk actief (bijvoorbeeld sporten of zware inspanning door uw werk)
n	495	495
3 keer per week of meer	62	28
1-2 keer per week	30	31
1 keer per 2 weken	4	8
1 keer per maand	2	8
Minder vaak of nooit	2	24

3.2 Activiteiten

We vroegen inwoners op welke wijze ze graag actief zijn in hun vrije tijd. Iets meer dan drie kwart (77%) geeft aan graag te wandelen, 63% fietst graag en 45% is graag buiten bezig. De populairste beweegactiviteiten lijken voornamelijk activiteiten die makkelijk in het dagelijks leven van inwoners passen. Sportactiviteiten waar (vaak) een lidmaatschap voor nodig is, worden in mindere mate gedaan.

Tabel 20. Vraag 21: Op welke wijze bent u graag actief in uw vrije tijd? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 494 / gesorteerd van hoog naar laag)

Antwoord	%
Wandelen	77
Fietsen	63
Buiten bezig zijn (bijv. tuinieren)	45
Bewegen in groepsverband	36
Sporten als lid van een vereniging / club	24
Recreatief zwemmen	22
Sporten, individueel	12
Ik doe graag iets anders actief*	11
Gymnastiek of rustige oefeningen	9
Geen van bovenstaande	2

* Onder andere genoemd zijn fitness, motorrijden of tuinieren.

Het overgrote deel van de inwoners deed de activiteiten om gezond actief te zijn alleen (70%) of met familie of vrienden (57%). Er wordt in mindere mate onder begeleiding van een trainer/instructeur gesport (variërend van 6 tot 17%). Net als bij de culturele, creatieve en erfgoed activiteiten lijken inwoners dus voornamelijk ongeorganiseerd activiteiten te ondernemen.

Tabel 21. Vraag 27: Op welke wijze ondernam u in de afgelopen 12 maanden activiteiten om gezond actief te zijn? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 488)

Antwoord	%
Niet van toepassing, ik doe dit niet	6
Alleen	70
Met familie of vrienden	57
In een groep onder begeleiding van een trainer/instructeur	17
In een groep	16
Alleen onder begeleiding van een trainer/instructeur	14
Met familie of vrienden onder begeleiding van een trainer/instructeur	6

3.3 Motivatie en belemmeringen

Op de vraag wat zou helpen om gezond en actief te blijven, geeft de helft van de inwoners aan al gezond en actief genoeg te leven. 24% geeft aan dat het zou helpen om een plek om actief te zijn dichtbij huis te hebben. Voor 23% zouden betaalbare activiteiten helpen.

Tabel 22. Vraag 24: Wat zou u helpen om gezond en actief te blijven? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 490 / gesorteerd van hoog naar laag)

Antwoord	%
Niets, ik leef al gezond en actief genoeg	49
Een plek om actief te zijn dichtbij huis	24
Betaalbare activiteiten	23
Laagdrempelige activiteiten	20
Samen met anderen bewegen / actief zijn	19
Duidelijke en vaste tijden waarop ik ergens actief kan zijn	14
Rustige activiteiten	13
Iets anders*	4

* Onder andere genoemd zijn een hondenveldje, een padelbaan, ruimere openingstijden sportschool.

We vroegen inwoners of, en zo ja, waarom, ze minder actief zijn dan ze zouden willen. Ook hier geeft iets meer dan de helft (52%) aan al voldoende actief te zijn. Gebrek aan tijd is de grootste drempel die inwoners ervaren (26%). Ook lichamelijke klachten en het lastig vinden om te beginnen aan activiteiten (beide 13%) zijn redenen om minder actief te zijn dan men zou willen.

Tabel 23. Vraag 25: Bent u soms minder actief dan u graag zou willen? Zo ja, kunt u aangeven waar dat door komt? Meerdere antwoorden mogelijk. (n = 489)

Antwoord	%
Niet van toepassing, ik ben voldoende actief	52
Ik heb te weinig tijd	26
Ik heb lichamelijke klachten	13
Ik vind het lastig om te beginnen	13
Ik vind de activiteiten te duur	8
Ik heb geen maatje om mee te gaan	8
Ik weet niet goed wat er te doen is	5
Ik heb geen vervoer / de activiteit is voor mij te ver weg	2
Iets anders*	4

* Onder andere genoemd zijn te weinig of niet passend aanbod, bijvoorbeeld qua openingstijden of de doelgroep waar de activiteit op gericht is.

3.4 Informatie over gezond en actief zijn

Het grootste deel van de inwoners heeft geen behoefte aan meer informatie over hoe ze gezond en actief kunnen zijn (95%). Onder de inwoners die hier wel behoefte aan hebben (5%) lijkt er vooral een wens te zijn voor een duidelijk overzicht. Eén inwoner zegt bijvoorbeeld: “Maak een website ‘Gezond Scherpenzeel’. En maak daar een overzicht van wat er allemaal is, de kosten erbij, de openingstijden, enzovoorts. Ik wil daar zelfs nog wel aan meewerken.”

Tabel 24. Vraag 26: Heeft u behoefte aan meer informatie over hoe u gezond en actief kan zijn? (n = 489)

Antwoord	%
Ja	5
Nee, ik heb hier geen behoefte aan	95

4 Slotbeschouwing

Aanleiding onderzoek

Gemeente Scherpenzeel heeft een kwantitatief vragenlijstonderzoek uitgevoerd om beter inzicht te krijgen in de wensen en behoeften van haar inwoners op twee thema's: **cultuur & creatieve activiteiten** en **gezond actief zijn**.

Met het participatie- en behoefte-onderzoek wil de gemeente inzicht krijgen in:

1. de cultuurparticipatie van inwoners oftewel: de deelname, het bezoek en de beoefening aan culturele activiteiten en voorzieningen in kaart brengen.
2. de mate waarin inwoners gezond actief zijn.
3. de behoeften van inwoners op het gebied van culturele activiteiten en voorzieningen.
4. de behoeften van inwoners op het gebied van gezond actief zijn.

Werkwijze kwantitatief vragenlijstonderzoek

De gemeente heeft aan een steekproef van 2.690 inwoners in de leeftijd 16 t/m 85 jaar een uitnodigingsbrief gestuurd. Hierin was een link naar een online vragenlijst opgenomen, inwoners konden ook een papieren vragenlijst opvragen. De vragenlijst kon ingevuld worden in de periode tussen 25 februari en 8 april 2026.

De oproep om aan het onderzoek deel te nemen is ook op verschillende manieren, zoals via social media, onder de aandacht gebracht van de inwoners van Scherpenzeel die geen uitnodigingsbrief ontvangen hebben. In totaal hebben **555 inwoners** van gemeente Scherpenzeel de vragenlijst ingevuld, wat een responspercentage is van 21%. Deze respons is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken over de populatie in de gemeente te kunnen doen.

Verschillen tussen leeftijdsgroepen en tussen gebieden

Met de steekproefomvang van 2.690 inwoners is het niet mogelijk om de resultaten uit te splitsen naar leeftijdsgroepen of gebieden. We adviseren in het algemeen om bij de uitwerking van het cultuur- en beweegbeleid rekening te houden met het feit dat verschillende leeftijdsgroepen verschillende meningen, wensen en behoeften hebben. Als de algemenere resultaten uit dit onderzoek hier aanleiding toe geven, raden we de gemeente aan om over specifieke onderwerpen met de betreffende doelgroep in gesprek te gaan.

Creatieve en culturele activiteiten

Cultuurbezoek

De overgrote meerderheid van de inwoners (88%) bezocht het afgelopen jaar minstens één culturele activiteit. De populairste activiteiten zijn de bioscoop of filmhuis (42%), gevolgd door de bibliotheek, theater- of cabaretvoorstellingen en musea over geschiedenis/archeologie/techniek (elk 31%). Popmuziekoptredens (27%) en musicalvoorstellingen (26%) werden ook veel bezocht. Literaire evenementen, urban/rap en dansvoorstellingen werden het minst bezocht (elk 2-3%).

Locatie van het cultuurbezoek

De populairste culturele activiteiten worden nauwelijks in gemeente Scherpenzeel zelf bezocht. Zo gaat 83% van de bioscoopbezoekers naar een omliggende gemeente en 63% bezoekt theater- en cabaretvoorstellingen elders. Deze bevinding over bioscoopbezoek buiten de gemeentegrenzen is niet verrassend, want er is geen bioscoop in de gemeente Scherpenzeel. De bibliotheek is een uitzondering: 87% bezoekt deze in gemeente Scherpenzeel. Fanfare- en kooroptredens worden door 53% lokaal bijgewoond. Voor cultuurbezoek gaan inwoners ook graag naar de gemeente Amersfoort (51%), gevolgd door Ede (40%) en Barneveld (39%). Lokale evenementen (50%), Kulturhus De Breehoek (39%) en (wederom) de bibliotheek (24%) zijn de meest bezochte locaties in de gemeente zelf.

Deelname aan culturele en creatieve activiteiten

87% van de inwoners beoefende het afgelopen jaar minstens één culturele of creatieve activiteit. Lezen is veruit het populairst (69%), gevolgd door games spelen op de telefoon of tablet (34%) en tekenen, schilderen of grafisch werk (22%). Een instrument bespelen doet 15% van de inwoners. Games spelen op de telefoon worden het meest frequent gedaan (48% dagelijks), terwijl beeldende activiteiten zoals tekenen vaker incidenteel plaatsvinden.

Verdieping: de bibliotheek

Uit de bovenstaande resultaten blijkt dat inwoners van de gemeente Scherpenzeel behoorlijk veel lezen, en dat een groot deel van de inwoners de bibliotheek bezocht heeft in het afgelopen jaar. Daartegenover staat dat we weinig bezoek zien aan literaire en voorleesactiviteiten, wat gezien de hoeveelheid lezers mogelijk wel op interesse kan rekenen. Het feit dat de bibliotheek een laagdrempelige plek blijkt, die door de meerderheid van de inwoners bezocht wordt, maakt dat bibliotheek mogelijk ook een rol kan spelen op andere fronten. Denk hierbij aan een logische locatie voor bijvoorbeeld boekenclubs (voor verschillende doelgroepen), maar ook in het faciliteren van ontmoeting, en laagdrempelige kennismaking met culturele activiteiten (waaronder de genoemde literaire evenementen). Deze suggesties

liggen ook in lijn met de wettelijke kerntaken voor de bibliotheek – we raden de gemeente aan om over deze bredere koppelkansen met de bibliotheek in gesprek te gaan.

Erfgoedactiviteiten

Iets meer dan een kwart (27%) van de inwoners deed het afgelopen jaar minstens één erfgoedactiviteit. De meest populaire erfgoedactiviteiten zijn onderzoek doen naar historische gebeurtenissen of personen (15%), onderzoek doen naar de lokale/regionale geschiedenis (12%) en stamboomonderzoek (9%). De meeste erfgoedactiviteiten doen inwoners incidenteel (maandelijks of minder vaak).

Wijze van beoefening

Meer dan de helft van de inwoners (56%) beoefent culturele, creatieve of erfgoed-activiteiten alleen, dus niet in groepsverband. Iets meer dan een derde (35%) doet dit in zelf-georganiseerd groepsverband. Opvallend is dat 21% activiteiten onderneemt vanuit de kerk of geloofsgemeenschap. Als lid van een vereniging doet 15% mee en 13% neemt deel aan georganiseerde culturele evenementen.

Lessen, cursussen en workshops

Voor de populairste activiteiten, zoals lezen en games spelen op de telefoon en/of op een spelcomputer, heeft de grote meerderheid van de beoefenaars (88%-95%) geen behoefte aan lessen of cursussen. Bij activiteiten die minder beoefend worden, ligt dat anders: van de beoefenaars van beeldhouwen/boetseren geeft 48% aan dit wel te willen maar nog niet te doen, en bij erfgoedactiviteiten is dat 26% van de beoefenaars. Bij deze activiteiten ligt zodoende potentieel voor het ontwikkelen van nieuw aanbod, dan wel het meer onder de aandacht brengen van het bestaande aanbod. Een instrument bespelen is de activiteit waarvoor het vaakst al les gevolgd wordt (31% van de beoefenaars).

Redenen voor deelname

Cultuurdeelnemers doen dit vooral voor hun plezier (74%) en voor ontspanning (69%). Persoonlijke ontwikkeling (39%), sociaal contact (32%) en voor de mentale gezondheid (27%) zijn ook veelgenoemde motieven, maar aanmerkelijk minder vaak dan de eerdere twee redenen. De voornaamste redenen om niet deel te nemen zijn tijdgebrek (32%), gebrek aan interesse (26%) en het ontbreken van een passend aanbod (21%). Eén op de vijf inwoners geeft aan niet te weten wat er te doen is (19%).

Cultuurdeelname als oplossing voor maatschappelijke opgaven

We zien dat inwoners niet direct aan cultuurdeelname doen vanwege aspecten die bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke opgaven (voor sociaal contact vs. eenzaamheid, voor mentale gezondheid, etc.). Dat inwoners aan culturele activiteiten deelnemen voor hun plezier of ontspanning, sluit echter de mogelijke

positieve neveneffecten (zoals sociaal contact, of een betere mentale gezondheid) niet uit. Dat mensen dit soort effecten niet als hoofdredenen of aanleiding zien voor hun cultuurdeelname, betekent niet dat deze effecten er niet zijn. Daarom is het belangrijk om een divers en aantrekkelijk aanbod te hebben, om zo verschillende mensen over de streep te trekken. ‘Te veel’ inzetten op de welzijnseffecten voor bepaalde doelgroepen, kan een stigmatiserend effect hebben.

Lidmaatschap en steun

Bijna een kwart (23%) van de inwoners is lid van de bibliotheek. Daarnaast is 9% van de inwoners lid van een culturele vereniging en 7% van een schuttersgilde of historische vereniging. Overige vormen van betrokkenheid (vrijwilligerswerk, donateur, bestuurslid) zijn beperkt aanwezig.

Waardering van het cultuuraanbod

Het totale cultuuraanbod krijgt een gemiddeld rapportcijfer van 5,7, een kleine voldoende. De bereikbaarheid (7,2), toegankelijkheid (7,0) en prijs (6,7) van het cultuuraanbod worden het hoogst beoordeeld. De diversiteit van het aanbod en de informatievoorziening scoren allebei lagere cijfers (5,5 en 5,8). Kritische noten richten zich met name op een tekort aan aanbod voor jongeren en jongvolwassenen, een te eenzijdig aanbod en onbekendheid met wat er te doen is.

Informatiebehoefte, en kanalen voor informatie over culturele activiteiten

82% van de inwoners zoekt wel eens informatie op over culturele activiteiten. De lokale krant is het populairste kanaal (36%), gevolgd door Google of een andere online zoekmachine (27%), de gemeentelijke website (21%) en sociale media van de gemeente (20%). Eerder zagen we echter dat de informatievoorziening over het culturele aanbod met een 5,8 beoordeeld werd, en dat ook uit de toelichting hierop bleek dat men regelmatig pas achteraf op de hoogte is van wat er te doen was. Dit kan duiden op een verschil tussen hoe mensen op een idee komen om iets te gaan doen of bezoeken (‘toevallig’, mond-tot-mond, in de fysieke ruimte), en/of als men dat idee eenmaal heeft gehad, of dan het aanbod en de belangrijkste informatie hierover ook volledig en makkelijk vindbaar is.

De vraag over de informatievoorziening gaat vooral over dat tweede aspect (adequate bestaande informatievoorziening), wat vervolgens met een relatief laag cijfer (5,8) beoordeeld werd. Uit de toelichting op het oordeel over de informatievoorziening bleek dat sommige inwoners aangeven vaak pas achteraf te weten wat er te doen was, en dat ze het dan gemist hebben. Dat vraagt om aandacht voor dat eerste; hoe lopen inwoners het Scherpenzeelse aanbod ‘tegen het lijf’? Een suggestie voor de gemeente zou zijn om aandacht te hebben voor mogelijkheden om het vrijetijdsaanbod onder een breed publiek bekend te maken, denk hierbij aan posters in de openbare ruimte, door overzichtsflyers te

verspreiden, een vaste rubriek in de lokale krant, of bijvoorbeeld via kernplekken zoals de bieb of het Kulturhus.

Betalen voor culturele en creatieve activiteiten

De meeste inwoners betalen hun culturele en creatieve activiteiten zelf, zowel voor bezoek (88%) als voor het zelf beoefenen (79%). Ongeveer een derde van de inwoners hoefde niet te betalen omdat de activiteit gratis was (32% bij bezoek, 32% bij beoefening). Gebruik van gemeentelijke regelingen zoals de miniregeling of het Jeugdfonds/Volwassenfonds is beperkt (minder dan 1%). Een kleine groep (4%) betaalt op een andere manier, zoals via de museumjaarkaart of loterij-initiatieven.

Aanbevelingen op het gebied van cultuur en erfgoed

In de bovenstaande reflectie doen wij, op basis van de onderzoeksresultaten, de volgende aanbevelingen:

- We raden aan om over een aantal koppelkansen met de bibliotheek in gesprek te gaan: vanuit de laagdrempeligheid van de bibliotheek als introductie voor ander cultuuraanbod, maar ook in het kader van de hoeveelheid lezers in de gemeente.
- We signaleren ontwikkelkansen en behoeften rondom ondersteuningsaanbod (lessen, cursussen of workshops) onder beoefenaars. Hieruit komt een breder palet aan mogelijke activiteiten, in het bijzonder benoemen we beeldhouwen/boetseren en erfgoedactiviteiten. Bij deze activiteiten ligt potentieel voor het ontwikkelen van nieuw aanbod, dan wel het meer onder de aandacht brengen van het bestaande aanbod.
- Het is belangrijk om een divers en aantrekkelijk aanbod te hebben, zodat meer inwoners deel willen nemen aan cultuur. Dat mensen de mogelijke positieve (maatschappelijke) effecten van cultuurdeelname niet als hoofdredenen of aanleiding zien voor hun cultuurdeelname, betekent niet dat deze effecten er niet zijn.
- Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat het, zeker gezien de kleine omvang van de gemeente Scherpenzeel, niet altijd realistisch is om ál het mogelijke aanbod te organiseren. Samenwerking met buurgemeenten en gerichte inzet kunnen hierbij helpen.
- De diversiteit van het aanbod en de informatievoorziening scoren allebei lagere cijfers (5,5 en 5,8). Kritische noten richten zich met name op een tekort aan aanbod voor jongeren en jongvolwassenen, een te eenzijdig aanbod en onbekendheid met wat er te doen is.
- We stellen voor om aandacht te hebben voor mogelijkheden om het vrijetijdsaanbod onder een breed publiek bekend te maken. Denk hierbij aan posters in de openbare ruimte, door overzichtsflyers te verspreiden, een vaste rubriek in de lokale krant, of bijvoorbeeld via kernplekken zoals de bieb of het

Kulturhus. De bestaande informatiekkanalen zullen daarnaast ook meer gebruikt worden wanneer mensen weten dat het er is, én wanneer zij geïnspireerd worden om op zoek te gaan naar informatie.

Gezond actief zijn

Mate van lichamelijke activiteit

De meeste inwoners zijn regelmatig matig intensief actief: 62% beweegt drie keer per week of vaker op matig intensief niveau (zoals wandelen of fietsen) en 30% doet dit één tot twee keer per week. Zwaar intensieve activiteit (zoals sporten) vindt minder vaak plaats: 28% doet dit drie keer per week of vaker en 24% is zelden of nooit zwaar intensief actief. Het gaat hierbij om een globale zelfinschatting, waarbij we een gemiddelde van de gemeente presenteren. Uiteraard kunnen er verschillen tussen groepen hierin zijn.

Favoriete beweegactiviteiten

Wandelen is de meest populaire beweegactiviteit (77%), gevolgd door fietsen (63%) en buiten bezig zijn zoals tuinieren (45%). Er wordt dus, wellicht voorspelbaar voor een landelijke gemeente, veel gewandeld en gefietst, en ook andere beweegactiviteiten worden vaak in de openbare ruimte gedaan. Als dit de hoofdmoot is van het beweeggedrag van inwoners, dan is het een overweging voor de gemeente om door middel van de inrichting van de openbare ruimte dit gedrag te stimuleren. Denk bijvoorbeeld aan de inrichting van veilige wandel- en fietspaden.

Bewegen in groepsverband doet 36% van de inwoners, en sporten als lid van een vereniging doet 24%. De populairste activiteiten zijn laagdrempelig en lijken eenvoudig in het dagelijks leven van mensen te passen. Ook doen de meeste mensen de activiteiten alleen (70%) of met familie of vrienden (57%).

Motivatie en belemmeringen

Iets meer dan de helft van de inwoners (52%) geeft aan al voldoende actief te zijn. Om gezond actief te kunnen blijven geeft ongeveer een kwart geeft aan een plek om actief te zijn dichtbij huis nodig te hebben. Voor 23% zouden betaalbare activiteiten helpen. Voor degenen die minder actief zijn dan gewenst, is tijdgebrek de grootste drempel (26%), gevolgd door lichamelijke klachten (13%) en het lastig vinden om te beginnen (13%). Te hoge kosten en het ontbreken van een beweegmaatje (beiden 8%) spelen ook een rol. Hierbij zien we dat de minimaregelingen (nog) niet vaak gebruikt worden voor beweegactiviteiten – mogelijk zijn hier koppelkansen, of is het mogelijk om meer over het aanbod te communiceren, in combinatie met de ondersteuningsmogelijkheden hiervoor.

Informatiebehoefte Gezond actief zijn

Het grootste deel van de inwoners heeft geen behoefte aan (meer) informatie over hoe ze gezond en actief kunnen zijn (95%). Inwoners die hier wel behoefte aan hebben (5%), vragen voornamelijk om een duidelijk overzicht of platform met alle lokale mogelijkheden. Echter geldt hierbij hetzelfde als bij de culturele en creatieve activiteiten: het lijkt erop dat de informatievoorziening an sich helder is, maar dat er wel nog mogelijkheden zijn om het aanbod meer of beter zichtbaar te maken in de gemeente.

Daarnaast is hierbij de aanbeveling om breder te kijken dan alleen naar het door de gemeente georganiseerde beweegaanbod. Denk hierbij bijvoorbeeld aan private aanbieders, zoals commerciële aanbieders van bootcamps en dergelijke. Een aanbeveling is om samen met hen om tafel te gaan, om te kijken naar gezamenlijke informatievoorziening, en hoe al deze betrokkenen samen kunnen bijdragen aan de doelstellingen van de gemeente. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een gezamenlijke overzichtspagina van al het beweegaanbod in de gemeente.

Aanbevelingen op het gebied van gezond actief zijn:

In de bovenstaande reflectie doen wij, op basis van de onderzoeksresultaten, de volgende aanbevelingen:

- We geven de gemeente mee om te letten op een uitnodigende en beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte. Fietsen en wandelen zijn de voornaamste manieren van fysiek actief zijn, maar veilige plekken om dit te doen wordt als aandachtspunt genoemd. Denk bijvoorbeeld aan de inrichting van veilige wandel- en fietspaden.
- We raden de gemeente aan om te kijken naar de voorwaarden die inwoners meegeven om gezond actief te zijn. Een plek om dichtbij huis actief te zijn, en betaalbare activiteiten, zijn daarbij belangrijke aspecten.
- We raden aan om de mogelijkheden die de minimaregelingen bieden voor beweegactiviteiten nader te ontwikkelen en onder de aandacht te brengen.
- We raden de gemeente aan om meer aandacht te besteden aan de algehele zichtbaarheid van het beweegaanbod. Denk hierbij aan bredere promotie. Daarbij kan ook het door private aanbieders georganiseerde beweegaanbod worden betrokken.

Het vrijetijdsaanbod in Scherpenzeel als geheel

Voor zowel culturele en creatieve activiteiten, als voor gezond actief zijn, blijkt dat inwoners op zoek zijn naar een betere informatievoorziening, c.q. dat inwoners zoekende zijn naar wat er precies te doen is. Wat hiervoor kan helpen is om hierin samen op te trekken met een breed palet aan organisaties die bijdragen aan het vrijetijdsaanbod. Zowel via bijvoorbeeld een gezamenlijke website als ook via een totale activiteitenkalender, informatie voor (nieuwe) inwoners en brochures. Uiteindelijk hebben inwoners nu eenmaal een beperkte hoeveelheid vrije tijd, waarbinnen zowel creatieve activiteiten als beweegactiviteiten plaats kunnen vinden. Aangezien het doel van de gemeente is dat de inwoners vitaal en veerkrachtig zijn, kan hierin prima samen opgetrokken worden om deze doelstelling te bereiken.

Aanbevelingen op het gebied van het totale vrijetijdsaanbod in Scherpenzeel:

- We adviseren in het algemeen om bij de uitwerking van het cultuur- en beweegbeleid rekening te houden met het feit dat verschillende leeftijdsgroepen verschillende meningen, wensen en behoeften hebben. Voor verdieping op de onderzoeksresultaten raden we de gemeente aan om over specifieke onderwerpen met de betreffende doelgroep in gesprek te gaan.
- We adviseren de gemeente om domeinoverstijgend en met betrokkenen op de verschillende onderdelen van het vrijetijdsaanbod samen te kijken naar hoe inwoners hier meer voor geactiveerd kunnen worden.

Bijlage A: Achtergrondkenmerken respondenten

Hieronder zijn de achtergrondkenmerken weergegeven van de **555 respondenten**. De gegevens zijn ongewogen weergegeven.

Tabel 25. Respondenten uitgesplitst naar methode

Antwoord	n	%
Online vragenlijst – steekproef	410	74
Online vragenlijst – open link	143	26
Papieren vragenlijst	2	0,4
Totaal	555	100

Tabel 26. Respondenten uitgesplitst naar geslacht

Antwoord	n	%
Man	229	41
Vrouw	321	58
Wil ik liever niet zeggen	5	1
Totaal	555	100

Tabel 27. Respondenten uitgesplitst naar leeftijdscategorieën

Antwoord	n	%
16 t/m 29 jaar	84	15
30 t/m 39 jaar	87	16
40 t/m 54 jaar	120	22
55 t/m 64 jaar	109	20
65 t/m 74 jaar	101	18
75 t/m 85 jaar	54	10
Totaal	555	100

Tabel 28. Respondenten uitgesplitst naar opleidingsniveau

Antwoord	n	%
Geen opleiding/diploma	6	1
Lagere school / basisonderwijs	12	2
Vmbo / mavo	88	16
Havo / vwo	33	6
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	174	31
Hoger beroepsonderwijs (hbo)	180	32
Wetenschappelijke onderwijs (universiteit)	53	10
Weet ik niet/wil ik niet zeggen	9	2
Niet ingevuld	6	1
Totaal	555	100

Bijlage B:

Onderzoeksverantwoording

Correctie resultaten - Weging

Om ervoor te zorgen dat er op basis van de respons uitspraken gedaan kunnen worden over de bevolking van de gemeente Scherpenzeel, is er een weging toegepast. Dit zorgt ervoor dat ondervertegenwoordigde groepen wat zwaarder meetellen bij de analyses en oververtegenwoordigde groepen wat minder zwaar. Voor dit onderzoek is gewogen naar de combinatie van leeftijdscategorie en geslacht. Hieronder is te zien hoe groepen vertegenwoordigd zijn in de respons en in de totale populatie, en welke weegfactor daarbij hoort.

- Bij een weegfactor van 1: de verdeling van de respons naar achtergrondkenmerk komt exact overeen met de verdeling in de totale populatie van de gemeente Scherpenzeel
- Bij een weegfactor > 1: deze groep is ondervertegenwoordigd in de respons.
- Bij een weegfactor < 1: deze groep is oververtegenwoordigd in de respons.

Door de weegfactoren toe te passen, kunnen we de resultaten interpreteren zonder rekening te houden met over- of ondervertegenwoordiging van groepen, hier is zo voor gecompenseerd.

Tabel 29. Respons en weegfactoren: mannelijke respondenten naar leeftijdsgroep

Geslacht	Leeftijdscategorie	Percentage inwoners in gemeente Scherpenzeel*	Percentage in respons	Weegfactor
Man	16-29 jaar	12%	5%	2,1984290296
Man	30-39 jaar	8%	5%	1,5198441706
Man	40-54 jaar	11%	8%	1,3581295984
Man	55-64 jaar	8%	9%	0,9350876118
Man	65-74 jaar	6%	10%	0,6212473962
Man	75-85 jaar	5%	4%	1,1365028795

Tabel 30. Respons en weegfactoren: vrouwelijke respondenten naar leeftijdsgroep

Geslacht	Leeftijds-categorie	Percentage inwoners in gemeente Scherpenzeel*	Percentage in respons	Weegfactor
Vrouw	16-29 jaar	10%	10%	1,0608267868
Vrouw	30-39 jaar	8%	10%	0,7850775081
Vrouw	40-54 jaar	11%	13%	0,8480374137
Vrouw	55-64 jaar	8%	11%	0,7345913491
Vrouw	65-74 jaar	6%	8%	0,7720974092
Vrouw	75-85 jaar	6%	6%	1,0298600049

* Bron: Gemeente CBS

